

GAZETA URZĘDOWSKA

BIULETYN INFORMACYJNY RADY GMINY

wydanie bezpłatne

nr 130

marzec 2013 r.

*Zdrowych, spokojnych i wesołych
Świąt Wielkiej Nocy*

*Mieszkańcom gminy Urzędów
życzą Wójt i Rada Gminy*

W numerze

Sprawozdanie z posiedzenia XXV sesji VI kadencji Rady Gminy Urzędów.	1
Oszczędności mają obronić sieć szkół w gminie Urzędów!!!	2
Konkurs „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa”	3
Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi... 4	4
„Dobre bo kraśnickie 2013”	5
Ferie zimowe – Moniaki 2013.	6
Informacje Zespołu Doradztwa Rolniczego w Kraśniku	7
Wiatrak, czyli elektrownia wiatrowa	8
Kilka słów o budżecie 2013	10
Nie tylko lekcjami szkoła stoi (cz. I)	12

Adres redakcji:

ul. Błażeja Dzikowskiego 1, 23-250 Urzędów
tel. 81 82 25 081; e-mail: urzedow@urzedow.pl

Wydawca: Urząd Gminy w Urzędowie

Gazeta publikowana jest na stronie internetowej:

www.urzedow.pl

Za treść publikowanych artykułów odpowiadają ich autorzy.

Sprawozdanie z posiedzenia XXV sesji VI kadencji Rady Gminy Urzędów

XXV sesja VI kadencji Rady Gminy Urzędów odbyła się dnia 1 marca br. Tematy główne dotyczyły analizy sytuacji finansowej i organizacyjnej placówek oświatowych pod kątem przygotowania do nowego roku szkolnego oraz sytuacji w rolnictwie na terenie gminy Urzędów na tle sytuacji w regionie i kraju.

W sprawach bieżących radni podjęli następujące uchwały:

1. Uchwała Nr XXV – 191/2013 w sprawie przyjęcia programu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na terenie gminy.

2. Uchwała Nr XXV – 192/2013 w sprawie nadania nazwy nowo utworzonej ulicy w miejscowości Zakościelne.

3. Uchwała Nr XXV – 193/2013 w sprawie zamiany gruntu położonego w Popkowicach stanowiącego własność gminy na grunt stanowiący własność osoby fizycznej położony w Popkowicach.

4. Uchwała Nr XXV – 194/2013 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Urzędów.

5. Uchwała Nr XXV – 195/2013 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie gminy Urzędów do uczestnictwa w charakterze partnera w projekcie pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim – edycja III” realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007–2013, Priorytet VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.

6. Uchwała Nr XXV – 196/2013 w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2014 roku.

7. Uchwała Nr XXV – 197/2013 w sprawie zmian osobowych w składzie Komisji Gospodarczo-Budżetowej.

8. Uchwała Nr XXV – 198/2013 w sprawie uchwalenia Statutów sołectw gminy Urzędów.

9. Uchwała Nr XXV – 199/2013 w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

Informuję, iż wszystkie protokoły z posiedzeń Rady Gminy Urzędów, a także Uchwały Rady Gminy oraz Zarządzenia Wójta Gminy dostępne są na stronie internetowej gminy

Dokończenie na str. 2

Oszczędności mają obronić sieć szkół w gminie Urzędów!!!

W dniu 1 marca 2013 r. Rada Gminy w Urzędowie analizowała sytuację finansową oświaty w naszej gminie. Zabieram głos w tej sprawie, gdyż oświata jest mi szczególnie bliska i znana. Jestem nauczycielem, pracuję w oświacie urzędowskiej 23 lata, z tego 17 lat kieruję Zespołem Szkół – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Orłąt Lwowskich.

W ostatnich latach sytuacja finansowa oświaty w gminie znacznie się pogorszyła. Spada liczba urodzeń (w 1993 r. było 130 urodzeń, a w 2012 tylko 71), wzrastają wydatki, przybywa zadań finansowanych ze środków własnych gminy. Zmniejsza się subwencja oświatowa. To subwencja powinna pokryć wszystkie wydatki, ale tak nie jest. Oświata zawsze powinna być dotowana w samorządach, bo to moim zdaniem najważniejsze zadanie gminy!

Wysokość „deficytu oświatowego” w Urzędowie według planów wydatków przedstawionych przez pana wójta w raporcie „Kierunki działań w roku szkolnym 2013/2014 dotyczące zmniejszania nakładów finansowych na funkcjonowanie oświaty” **to zawrotna kwota 3 439 534,00 zł.** Całkowity plan wydatków to 10 821 177,00 zł. Subwencja otrzymana z MEN to kwota 7 381 643,00 zł i jest mniejsza w porównaniu z rokiem 2012 o 230 996,00 zł.

Powyższy raport w tytule mówiący o zmniejszeniu nakładów faktycznie pokazuje wzrost wydatków na oświatę w porównaniu z 2012 r. o 511 020,00 zł. Gdzie są więc te zapowiadane w tytule raportu oszczędności? (Wzrosły plany finansowe szkół o 151 156,00 zł, wzrosły wydatki na przedszkola o 359 864,00 zł (w tym na przedszkole niepubliczne o 177 311,00 zł). Ogółem od 1 września 2012 r. przybyły 4 przedszkola i mamy ich w gminie 7 (Urzędów, Rankowskie, Moniaki, Boby, Leszczyna, Bęczyn i jedno przedszkole niepubliczne w Wierzbicy).

W roku 2013 liczba uczniów w szkołach zmniejszy się o kolejne 63 dzieci. Spada liczebność uczniów w oddziale a wzrasta koszt kształcenia 1 ucznia. Dla przykładu: są szkoły gdzie koszt na 1 ucznia w 2013 r. zbliży się do 16 tysięcy zł (dla porównania subwencja z MEN dla gminy to 8032,26 zł na 1 ucznia). Średnia liczba uczniów w oddziale w całej gminie to 11,7 ale są szkoły, gdzie wynosi 6,2. Średnia liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela w gminie to 6,6, a w niektórych szkołach 4,1.

Czy w takiej sytuacji nie należy podjąć natychmiastowych działań oszczędnościowych dla OBRONY OBECNEJ SIECI SZKÓŁ? Jak znaleźć pokrycie na brak prawie 3,5 miliona zł na 2013 rok? Czy sposobem ma być kolejna sprzedaż działek gminnych czy innego majątku? Te i wiele innych pytań pozostaje bez odpowiedzi.

Bardzo niepokoi mnie brak zrozumienia tej sytuacji u niektórych dyrektorów szkół. Znam państwa dyrektorów i bardzo cenię ich pracę, fachowość i zaangażowanie, ale owa krótkowzroczność i odsuwanie od siebie problemu: „nie wyobrażam sobie zwiększenia mojego pensum” lub „łączenia przedmiotów dadzą jakieś oszczędności”, mogą doprowadzić do nadmiernego zadłużenia gminy i utraty płynności finansowej.

Chcę w tym miejscu zaproponować moje kierunki działań, które przyniosą bardzo konkretne i znaczne oszczędności, a w przyszłości pozwolą na **OBRONĘ OBECNEJ SIECI SZKÓŁ w NASZEJ GMINIE:**

- 1) dobrowolna rezygnacja z płatnych zastępstw do-
raźnych (zgodne z art. 41 KN),
- 2) dobrowolna rezygnacja z funduszu na doskonalenie
zawodowe,
- 3) rezygnacja z funduszu nagród,
- 4) zwiększenie pensum dyrektorom,
- 5) oszczędny cały arkusz organizacyjny na rok szkol-
ny 2013/2014 dopasowany do ilości uczniów,
- 6) inne, które podałem do wiadomości państwu rad-
nym i dyrektorom.

Apeluję do koleżanek i kolegów dyrektorów: **DYREK-
TORZY POCZUJCIE SIĘ MENADŻERAMI!** Apeluję do koleżanek i kolegów nauczycieli – utożsamiajcie się ze szkołą, wspólnie na Radach Pedagogicznych wypracujcie rozwiązania najlepsze dla waszej szkoły.

Jeszcze raz powtórzę: to są moje propozycje, z których mogą skorzystać pan wójt, koleżanki i koledzy dyrektorzy oraz Rady Pedagogiczne. **WSPÓLNIE TRZEBA OBRO-
NIĆ SIEĆ SZKÓŁ W GMINIE!**

Pamiętajmy, że jakiegokolwiek oszczędności zaproponowane przez dyrektorów do arkusza organizacyjnego zafunkcjonują dopiero od 1 września 2013 r.

Działania dyrektorów muszą iść w parze z działaniami pana wójta, a te w tym roku od września przyniosły zwiększenie wydatków na same przedszkola o 360 tys. zł. Do tego („zatrzymana” przeze mnie) propozycja pana wójta przekazania finansów gminie Wilkołaz. Bez wysiłku wszystkich stron trudno będzie wypracować kompromis.

Jeszcze raz apeluję: **Oszczędności mają obronić sieć szkół** dla dobra wszystkich uczniów z naszej gminy.

Z poważaniem

Andrzej Marcin Rolla
wiceprzewodniczący Rady Gminy Urzędów

Sprawozdanie z posiedzenia XXV sesji VI kadencji...

Dokończenie ze str. 1

w Biuletynie Informacji Publicznej (<http://ugurzedow.bip.lubelskie.pl/>) pod odpowiednimi zakładkami.

W programie marcowej sesji przewidziane są następujące tematy:

1. Informacja z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Urzędowie.
2. Sprawozdanie z działalności klubów sportowych.
3. Sprawy bieżące.

Magdalena Szumna

Wójt gminy Urzędów ogłasza konkurs na najlepszą inicjatywę w ramach funduszu sołectkiego

REGULAMIN KONKURSU

„Fundusz sołectki – najlepsza inicjatywa”

1. Organizatorzy konkursu

Organizatorami konkursu są wójt i Rada Gminy Urzędów. Konkurs jest finansowany w ramach budżetu gminy.

2. Cele konkursu:

1) promowanie najciekawszych i najlepszych projektów finansowanych w sołectwach w ramach funduszu sołectkiego,

2) wymiana informacji i promocja możliwości, jakie powstały w wyniku uchwalenia ustawy o funduszu sołectkim,

3) promowanie najbardziej aktywnych mieszkańców, organizacji lub jednostek współpracujących z gminą, realizujących zadania z udziałem funduszu sołectkiego,

4) podniesienie świadomości i społecznej aktywności w środowisku wiejskim,

5) udział mieszkańców, organizacji bądź jednostek współpracujących z sołectwem i gminą w realizacji projektu.

3. Adresaci konkursu

Konkurs skierowany jest do sołectw, bądź placówek oświatowych współpracujących z gminą i sołectwem, realizujących w danym roku budżetowym zadania z udziałem, bądź wyłącznie z funduszu sołectkiego.

4. Warunki udziału:

1) warunkiem udziału w konkursie jest prawidłowe wypełnienie i terminowe złożenie zgłoszenia konkursowego, współpraca z Urzędem Gminy w trakcie realizacji projektu oraz opracowanie sprawozdania;

2) do sprawozdania po zakończeniu realizacji projektu należy załączyć dokumenty, zdjęcia potwierdzające udział mieszkańców, organizacji bądź jednostki współpracującej z gminą i sołectwem w realizacji zadania – projektu z udziałem funduszu sołectkiego;

3) wzór formularza zgłoszeniowego stanowi załącznik nr 1 do regulaminu konkursu,

4) termin zgłoszenia projektów realizowanych w danym roku budżetowym upływa z dniem 30 kwietnia każdego roku – decyduje data wpływu do Urzędu Gminy;

5) należy dokonać krótkiego opisu zgłoszonego projektu (zadania) z podaniem wysokości środków finansowych wydzielonych podczas zebrania wiejskiego w miesiącu wrześniu w roku poprzednim,

6) z terenu danego sołectwa można zgłosić tylko jeden projekt;

7) oceny zgłoszenia i realizowanego w danym roku budżetowym projektu – zadania dokona komisja konkursowa w składzie:

- przedstawiciel Rady Gminy,
- 2 przedstawicieli Urzędu Gminy;

8) komisja konkursowa zastrzega sobie możliwość wizytowania realizacji projektu – wskazane jest zgłoszenie rozpoczęcia realizacji do Urzędu Gminy.

5. Ocena zgłoszeń:

1) ocena zgłoszonych i zrealizowanych projektów odbywać się będzie w dwóch etapach;

2) w pierwszym etapie komisja konkursowa dokona oceny formalnej, uwzględniając:

a) terminowość zgłoszenia konkursowego,

b) prawidłowość wypełnienia formularza zgłoszenia konkursowego;

3) w drugim etapie, tj. po zakończeniu realizacji projektu – najpóźniej do końca stycznia komisja konkursowa dokona oceny merytorycznej i wyłoni zwycięzców wg następujących kryteriów:

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	Wpływ projektu (zadania) na poprawę warunków życia mieszkańców sołectwa.	0–20 pkt.
2.	Zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu.	0–20 pkt.
3.	Długoterminowe oddziaływanie projektu.	0–10 pkt.
4.	Wpływ projektu na integrację społeczności lokalnej.	0–20 pkt.
5.	Wkład własny sołectwa, organizacji bądź jednostki realizującej projekt.	0–30 pkt.

6. Nagrody w konkursie

Realizacja na terenie sołectwa przez Urząd Gminy dodatkowego zadania wskazanego przez zwycięzców, mieszczącego się w zadaniach własnych gminy, na kwotę:

I miejsce – 7000 zł,

II miejsce – 5000 zł,

III miejsce – 3000 zł.

Dodatkowo podziękowania i dyplomy, zamieszczenie informacji w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej gminy.

7. Planowany harmonogram konkursu

Ogłoszenie konkursu	do 28 lutego 2013 r.
Termin zgłoszenia	do 30 kwietnia 2013 r.
Ocena formalna	do 31 maja 2013 r.
Ocena merytoryczna	do 31 stycznia 2014 r.
Wręczenie nagród	do 31 maja 2014 r.

8. Postanowienia końcowe:

1) w sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem rozstrzygać będzie wójt gminy Urzędów,

2) dodatkowych informacji udzielać będzie sekretariat Urzędu Gminy,

3) regulamin konkursu i wzór formularza konkursowego dostępne będą w prasie lokalnej i na stronie internetowej gminy Urzędów <http://www.urzedow.pl/news.php>.

Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego finansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Projekt realizowany jest od 1 stycznia 2012 r. przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z samorządami lokalnymi województwa lubelskiego. Ma zasięg regionalny i będzie realizowany na terenie województwa lubelskiego do 30 czerwca 2016 r. Głównym celem projektu jest poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego województwa lubelskiego. Województwo lubelskie jest na drugim miejscu w kraju (po województwie mazowieckim) pod względem ilości nagromadzonych wyrobów zawierających azbest, a biorąc pod uwagę ilość azbestu w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwo lubelskie jest na pierwszym miejscu w kraju. Ilość tych wyrobów szacowana jest na ponad 2 mln ton (dane wg „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032”).

Dokonaliśmy opracowania i uchwalenia stosowną uchwałą Rady Gminy „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Urzędów” i gmina zamierza przystąpić i uczestniczyć w projekcie po podpisaniu umowy o współpracy we wspólnej realizacji projektu z Samorządem Województwa Lubelskiego (Instytucją Realizującą). Należy zaznaczyć, iż środki finansowe, które otrzymujemy corocznie w ramach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (finansowanie po 50% kosztów realizacji zadania), są niewystarczające na zaspokojenie potrzeb, które zgłosiły osoby fizyczne z terenu naszej gminy.

Projekt ten realizowany jest od 2008 r. i będzie kontynuowany. W wyniku prowadzenia ww. przedsięwzięcia na terenie gminy w okresie od roku 2008 do 2012 usunięto 372 tony pokryć dachowych zawierających azbest. Istotną zmianą, jaka będzie obowiązywać w 2013 r. w tym przedsięwzięciu, to maksymalna eliminacja dokonywania demontażu pokryć dachowych zawierających azbest we własnym zakresie. Czynność ta ma być dokonywana przez wykonawcę, który zostanie wybrany przez gminę Urzędów w procedurze przetargowej. Wnioski będą przyjmowane kompletne ze wszystkimi danymi określonymi w załącznikach do „Regulaminu udzielania dofinansowania ze środków budżetu gminy, lub pozabudżetowych, osobom fizycznym zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z posesji położonych na terenie gminy Urzędów na rok 2008–2032”. Regulamin i załączniki dostępne są na stronie internetowej www.urzedow.pl zakładka *Ochrona środowiska*, zakładka *Regulamin usuwania azbestu* i w wersji papierowej w pokoju nr 4.

Na skutek pojawienia się możliwości pozyskania środków finansowych na realizację procesu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy z innych źródeł, tj. Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, gmina postanowiła przystąpić do tego Programu w 2014 r. i niniejszym

wystąpieniem chcemy przybliżyć mieszkańcom warunki i wymogi formalne uczestnictwa w tym Programie.

Do projektu mogą przystąpić:

1) osoby fizyczne z terenu gminy posiadające tytuł prawny do budynku, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest (w przypadku posiadania innego tytułu prawnego niż własność lub użytkowanie wieczyste, należy przedstawić zgodę właściciela nieruchomości, w przypadku nieruchomości objętej współwłasnością lub wspólnością małżeńską należy przedstawić zgodę wszystkich współwłaścicieli),

2) wspólnoty mieszkaniowe z terenu gminy, której członkowie posiadają tytuł prawny do budynku, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest – w części, w której członkami są osoby fizyczne,

3) jednostki samorządu terytorialnego będące właścicielem obiektu, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest,

4) spółdzielnie mieszkaniowe z terenu gminy będące właścicielem obiektu, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest.

Projekt przewiduje dofinansowanie kosztów związanych z realizacją zadań polegających na likwidacji pokryć dachowych zawierających azbest na budynkach użyteczności publicznej, do których prawo własności posiada jednostka samorządu terytorialnego, budynkach mieszkalnych i gospodarczych osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych poprzez dofinansowanie kosztów demontażu, odbioru (załadunku, transportu, rozładunku) i unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest.

Osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe będą mogły ubiegać się o do 100% dofinansowania kosztów związanych z realizacją ww. zadania, natomiast jednostki samorządu terytorialnego do 85% kosztów, a spółdzielnie mieszkaniowe do 30% kosztów.

Warunki przyznania dofinansowania:

1) każdy ww. wnioskodawca przed przystąpieniem do likwidacji pokryć dachowych zawierających azbest dokona zgłoszenia wykonywania robót budowlanych właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu lub uzyska stosowne pozwolenie na przebudowę dachu lub rozbiórkę na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,

2) osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe ubiegające się o dofinansowanie ww. zadania powinny złożyć pisemny wniosek do Urzędu Gminy (pokój nr 4) zgodnie ze wzorem określonym w załącznikach nr 3 i 4 do Regulaminu (Regulamin i stosowne załączniki umieszczone są na stronie internetowej www.lubelskie.pl zakładka *Ekologia i ochrona środowiska*, zakładka *Gospodarka odpadami*, zakładka *Środki szwajcarskie*),

3) jednostki samorządu terytorialnego ubiegające się o dofinansowanie ww. zadania powinny złożyć pisemny

wniosek o dofinansowanie do Regionalnego Biura Projektu zgodnie z załącznikiem nr 5 do Regulaminu,

4) spółdzielnie mieszkaniowe ubiegające się o dofinansowanie ww. zadania powinny złożyć pisemny wniosek o dofinansowanie do Regionalnego Biura Projektu zgodnie z załącznikiem nr 6 do Regulaminu.

Regulamin oraz ww. załączniki dostępne będą też w wersji papierowej w Urzędzie Gminy w Urzędowie, pokój nr 4.

Dokładny termin przyjmowania wniosków o dofinansowanie ustala corocznie Instytucja Realizująca, jednak nie może on być dłuższy niż do 31 października roku poprzedzającego realizację tych zadań. Gmina przyjmowałaby je w sposób ciągły do 15 października dla dokonania weryfikacji i zbiorczego zestawienia tych wniosków. Wnioski przyjmowane będą corocznie, poddawane weryfikacji formalnej i ocenie merytorycznej. Weryfikacji formalnej wniosków, o których mowa w punkcie 2, dokonywać będzie gminny koordynator projektu, powołany przez wójta gminy, natomiast oceny formalno-prawnej i merytorycznej wniosków będą dokonywać pracownicy Regionalnego Biura Projektów. Wnioski wymienione w punktach 3 i 4 będą oceniane przez pracowników Regionalnego Biura Projektów. Rozpatrywane będą wyłącznie wnioski złożone na ww. formularzach i zawierające wszystkie jego elementy i załączniki.

W przypadku złożenia przez wnioskodawcę niekompletnego wniosku, zostanie on wezwany do uzupełnienia braków w wyznaczonym terminie. Wniosek jest kompletny, jeżeli został właściwie wypełniony i zawiera wszystkie niezbędne informacje oraz dokumenty wskazane w Regulaminie, a także przywołane we wzorze wniosku. Nieuzupełnienie braków we wniosku w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie go bez rozpatrzenia.

Gminny koordynator projektu zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 7 do Regulaminu sporządza zestawienie zbiorcze zweryfikowanych formalnie wniosków od osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych i przekazuje je wraz z wnioskami do Regionalnego Biura Projektu.

Po stronie Biura działającego w ramach Samorządu Województwa Lubelskiego jest wyłonienie w procedurze przetargowej wykonawców posiadających stosowne zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie demontażu wyrobów i transportu odpadów zawierających azbest do miejsc unieszkodliwienia, jak również nadzór nad prawidłową realizacją projektu i rozliczenie z wykonawcami.

W przypadku wniosków złożonych o dofinansowanie w projekcie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, wnioskodawca musi się liczyć z sytuacją, że nie będzie miał możliwości dokonania demontażu pokrycia

dachowego zawierającego azbest we własnym zakresie, tj. przez firmę, która dokonuje u wnioskodawcy montażu nowego dachu. Czynność tę musi wykonać wykonawca wybrany przez Regionalne Biuro Projektu. Inne przypadki nie kwalifikują się do dofinansowania.

Azbest, wbrew opiniom ugruntowanym przez szerokie kręgi społeczeństwa, jest surowcem charakteryzującym się niekorzystnym działaniem zarówno na zdrowie ludzi, jak i na środowisko naturalne. Należy pamiętać, że sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest nie jest szkodliwa. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, a szczególnie w sytuacji, gdy osoby bez uprawnień demontują pokrycia dachowe zawierające azbest. Prace te powinny wykonywać wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, co pozwoli wyeliminować zagrożenie (emisja włókien azbestowych do powietrza) wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Dlatego bardzo ważna jest świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, a także świadomość społeczeństwa.

Alicja Kozik
inspektor ds. gospodarki komunalnej

OBUDŹ SWÓJ BIZNES !

SZANSA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH !

CZY STAĆ CIĘ NA ZWYCZAJNOŚĆ ?

WYCHODZIMY PONAD STANDARDY !

„DOBRE BO KRAŚNICKIE 2013”

Kraśnicka Izba Gospodarcza we współpracy z Kraśnickim Starostwem Powiatowym, Urzędem Miasta Kraśnik oraz Gminami Powiatu Kraśnickiego, przyjmuje zgłoszenia do udziału w konkursie

„DOBRE BO KRAŚNICKIE 2013”

Konkurs organizowany jest dla **producentów i usługodawców działających na terenie powiatu kraśnickiego**, a jego celem jest promocja i nagrodzenie najlepszych firm i produktów regionalnych.

Jest wyjątkową szansą dla lokalnych firm i produktów na medialną promocję w regionie i kraju. Pokaż co potrafisz – Konkurs to oprawi i wypromuje.

Uczestników prosimy o przysyłanie formularzy zgłoszeniowych, na adres:
Kraśnicka Izba Gospodarcza, Ul. Mostowa 2, 23 – 200 Kraśnik lub droga mailową: kigkrasnik@wp.pl.

Termin zgłoszeń upływa w dniu 15 kwietnia 2013r.

Szczegółowe informacje dotyczące konkursu oraz potrzebne dokumenty dostępne są na naszej stronie www.kigkrasnik.org.pl.

Czekamy na Państwa zgłoszenie.

Ferie zimowe – Moniaki 2013

Ferie zimowe już za nami. Dla dzieci i młodzieży mieszkających w Moniakach był to czas wspaniałego odpoczynku i relaksu. Organizatorzy to: GOK w Urzędowie, Szkoła Podstawowa w Moniakach oraz p. Tomasz Mazik. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu i wspaniałej organizacji pana Tomasza dzieci nie siedziały w czterech ścianach, ale chętnie i z wielką radością korzystały z atrakcji przygotowanych w Świetlicy.

Świetlica, gdzie organizowano różnorodne zajęcia, każdego dnia była otwarta dla uczniów. Z bogatej oferty każdy z uczestników mógł wybrać coś ciekawego dla siebie.

Wtorek 12 lutego był pierwszym dniem spotkań. Zorganizowana została dyskoteka, która zintegrowała dzieci i młodzież, a tym samym zachęciła ich do kolejnych codziennych spotkań w tym miejscu podczas ferii. W środę odbyło się otwarcie minikawiarenki internetowej, która przyciągnęła dużo chętnych dziewcząt i chłopców.

W czwartek odbył się kulgig, pogoda była wyborna. Około 40 dzieci jechało w ośmiu zaprzęgach konnych do wsi Natalin. Pięknie przystrojone konie z dzwoneczkami przy szyi to fajny widok i wspaniałe przeżycie dla dzieci. W kulgigu uczestniczyły zaprzęgi konne, których właścicielami byli panowie: Marek Woleń (Świdno), Adam i Michał Rak (Majdan Moniacki), Waldemar Edward Kwietniewski (Moniaki), Jerzy Chudzicki (Urzędów), Mariusz Gil (Urzędów), Zdzisław i Przemysław Żyszkiewicz (Wierzbica), Mirosław Brożek (Urzędów) oraz Andrzej Król (Boby).

Dzięki gościnności OSP w Natalinie uczestnicy kulgigu rozgrzewali się herbatką przy ognisku, zającąc gorące kiełbaski i bigos. Pan Jan Kowal przygrywał na akordeonie.

Bardzo ważnym i wyjątkowym wydarzeniem był Międzyszkolny Turniej Tenisa Stołowego, który odbył się 19 lutego. Organizatorzy tej imprezy to: GOK w Urzędowie, Szkoła Podstawowa w Moniakach, UKS przy SP w Moniakach oraz radny sołectwa Moniaki Tomasz Mazik. Do turnieju przystąpiło 21 dziewcząt i 37 chłopców, walcząc w ośmiu kategoriach. Sędzią głównym zawodów był p. Piotr Kawa, sędzią pomocniczym p. Beata Kawa, a sekretarzem p. Wioletta Mazik.

Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach:

Dziewczęta:

Klasa IV: 1. Karolina Stanisławek (Moniaki), 2. Julia Gąsiorowska (Prawno), 3. Julianna Stelmach (Moniaki);

Klasa V: 1. Marlena Mazurek (Moniaki), 2. Marcelina Mikos (Moniaki), 3. Justyna Wieczorek (Moniaki);

Klasa VI: 1. Klaudia Mazurek (Moniaki), 2. Justyna Podgórska (Moniaki), 3. Dominika Piekutowska (Moniaki);

Open: 1. Kamila Kwaśniak (Ratoszyn), 2. Julia Gąsiorowska (Prawno), 3. Ewelina Jabłuszewska (Moniaki).

Chłopcy:

Klasa IV: 1. Dawid Wieczorek (Ratoszyn), 2. Jakub Łukasiewicz (Urzędów), 3. Patryk Karasiewicz (Ostrów);

Klasa V: 1. Szczepan Tłuścik (Prawno), 2. Jakub Kilian (Boiska), 3. Artur Białkowski (Prawno);

Klasa VI: 1. Sebastian Błaszczuk (Granice), 2. Dominik Łukasik (Moniaki), 3. Marcin Stelmach (Wierzbica);

Open: 1. Mateusz Czuba (Świdno), 2. Mateusz Markiewicz (Świdno), 3. Marcin Gil (Urzędów).

W poszczególnych kategoriach miejsca I–III zostały uhonorowane nagrodami rzeczowymi, pucharami oraz dyplomami, które wręczyli: wójt gminy Jan Woźniak, dyrektor GOK Tomasz Wyka, kierownik GOPS w Urzędowie Małgorzata Piłat, sołtys w Moniakach Małgorzata Kramczyńska oraz przewodnicząca KGW Wiesława Czaplą. Wszyscy uczestnicy, zarówno zawodnicy jak i widzowie, byli mile zaskoczeni tak dużym zainteresowaniem tym turniejem. Zawodnicy przybyli nie tylko z terenu naszej gminy, ale również z gmin ościennych. Cieszą nas osiągnięcia naszych dzieci, zajęły one czołowe miejsca. A to dzięki dużemu

zaangażowaniu pp. Piotra i Beaty Kawa – nauczycieli ze Szkoły w Moniakach, którzy włożyli wiele serca w przygotowanie dzieci do tych zawodów.

Przez cały okres ferii w Świetlicy były prowadzone zabawy integracyjne, zajęcia plastyczne i rozwijające zainteresowania. Podczas zajęć można było wykazać się własną inwencją twórczą i pomysłami. Dzieci codziennie mogły korzystać z Internetu, siłowni, a także oglądać telewizję. Ostatniego dnia dzieci pożegnały ferie. Czekala na nie „Kosmiczna Niespodzianka”.

Ferie bardzo szybko minęły i przyszedł moment na podsumowanie. Uczestnicy zajęć uznali, że był to dla nich wspaniały czas odpoczynku. A oto wypowiedzi kilku osób:

Ferie 2013 spędziliśmy w Świetlicy w Moniakach. Najlepszą atrakcją dla dzieci i młodzieży był kulig oraz turniej tenisa stołowego. Dzięki p. Tomaszowi Mazikowi, który to wszystko zorganizował, mieliśmy bardzo udane ferie (Weronika Mazurek kl. II gimn. w Urzędowie).

Moim zdaniem kulig był najlepszy. W ten dzień sprzyjała nam fenomenalna pogoda. Kielbasa z ogniska smakowała jak nigdy (Martyna Telman kl. II Szk. Podst. w Moniakach).

Bardzo podobał mi się turniej tenisa stołowego. Zajęłam I miejsce. Nagrody były bardzo fajne. Mamy nadzieję, że w przyszłym roku taki turniej znowu się odbędzie i będzie nas jeszcze więcej (Marlena Mazurek kl. V Szk. Podst. w Moniakach).

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania wszystkim sponsorom, którzy współfinansowali ferie dla dzieci i młodzieży w Moniakach:

1. Firma „PRYMAT”
2. Hurtownia „PUBLIMAR” (Kraśnik)
3. ZPM „MAX” (Splawy)
4. Firma „IGLOTEX” (Lublin)
5. Piekarnia „AGA MAR” (Kraśnik)
6. Kawiarnia „Starościanka” (Urzędów)
7. Mirosław Nabrzuchowski (Góry)
8. Mirosława i Zygmunt Kobylscy (Rzeczyca Ziemiańska)
9. Małgorzata Piłat kier. GOPS
10. Wiesława Czapla (Moniaki)
11. Małgorzata Kramczyńska (Moniaki)

Teresa Kaźmierak

Informacje Zespołu Doradztwa Rolniczego w Kraśniku

Drodzy Rolnicy! Wzorem lat ubiegłych Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uruchomiła kolejny nabór wniosków na dopłaty obszarowe. Tegoroczna kampania trwa od 15 marca do 16 maja. Podobnie jak poprzednio, dopuszczalne jest złożenie wniosku po 16 maja, do 25 dni kalendarzowych, czyli do 10 czerwca, jednak w takim przypadku za każdy dzień opóźnienia należna rolnikowi dopłata będzie pomniejszana o 1 procent. Na jednym formularzu można ubiegać się o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, pomocy finansowej z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (płatność ONW), płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt (PROW 2004–2006) oraz płatności rolnośrodowiskowej (PROW 2007–2013). Najbardziej popularnymi, cieszącymi się zainteresowaniem rolników z naszego powiatu, są pakiety: rolnictwo zrównoważone (dodatkowa dopłata w tym pakiecie do 1 ha użytków ornych wynosi 360 zł) oraz ochrona gleb i wód (tzw. poplony – dodatkowa dopłata do 1 ha gruntów obsianych do końca września roślinami poplonowymi dla osób przystępujących do programu w tym roku wynosi 420 zł, a w przypadku gruntów zagrożonych erozją – 690 zł).

Dodatkowo na początku drugiego kwartału przewidziane jest uruchomienie naboru środków na „Modernizację gospodarstw rolnych”. W tym działaniu rolnicy do 40. roku życia mogą ubiegać się o zwrot 50% kosztów netto z wykonanych inwestycji (zakup sprzętu rolniczego, nasadzenia niektórych plantacji wieloletnich itp.), natomiast osoby po 40. roku życia o zwrot 40% kosztów netto.

Przypominamy także Państwu, iż w naszych Bankach Spółdzielczych Ziemi Kraśnickiej oraz Banku PKO S.A. w Kraśniku można ubiegać się o tzw. kredyty preferencyjne, w których ARiMR dopłaca rolnikom do spłaty odsetek – rolnik spłaca wtedy cały kapitał i 3% odsetek w skali roku, bądź ARiMR dopłaca do kapitału maksymalnie 35% uzyskanego kredytu i nie więcej niż 75 tys. zł.

W związku z tak bogatą ofertą oferujemy Państwu pomoc przy wypełnianiu wniosków. Wszystkich zainteresowanych zachęcamy i zapraszamy do skorzystania z fachowej pomocy. Nasi eksperci rolnośrodowiskowi, pracownicy Zespołu Doradztwa Rolniczego w Kraśniku, są do Państwa dyspozycji na dyżurach gminnych oraz od poniedziałku do piątku w godz. 7–15 w budynku Starostwa Powiatowego w Kraśniku pok. 412 i 413. Pomoc będzie odpłatna i zgodna z cennikiem Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Osoby posiadające wnioski rolnośrodowiskowe lub chcące wejść w program rolnośrodowiskowy w tym roku proszone są o jak najszybszy kontakt telefoniczny z doradcą rolnośrodowiskowym – panią Agatą Sochą – tel. kom. 605 836 414, tel. stacjonarny 81 884 31 51.

Na koniec chciałbym zaprosić wszystkich rolników do reprezentowania naszego powiatu i wzięcia czynnego udziału w corocznych obchodach Dni Otwartych Drzwi Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, które odbędą się w ostatnią niedzielę czerwca. Uczestnicy będą mieli okazję między innymi do zwiedzenia samego LODR w Końskowoli, skorzystania z darmowych specjalistycznych porad doradców oraz obejrzenia wystawy zwierząt, maszyn rolniczych i kwiatów.

Serdecznie zapraszam!

Filip Pastucha
kierownik ZDR Kraśnik

Wiatrak, czyli elektrownia wiatrowa

Kiedy mniej więcej 20 lat temu rozpoczynano masową instalację wiatraków energetycznych na zachodzie Europy nie dysponowano wystarczającą wiedzą na temat oddziaływania turbin wiatrowych na środowisko naturalne i zdrowie. Panował powszechny entuzjazm – w rezultacie wiele krajów europejskich zostało „zadrzewionych” tysiącami wiatraków. Okazało się, niestety dopiero po latach, iż „zielona energia” nie jest „zielona”, że korzyści wynikające z eksploatacji farm wiatrowych są zdecydowanie mniejsze od oczekiwań, zaś skutki dla środowiska naturalnego, krajobrazu i zdrowia ludzi i zwierząt bardzo poważne – o wiele poważniejsze niż można było przypuszczać.

Obecnie nasza wiedza na temat zagrożeń związanych z eksploatacją turbin wiatrowych jest nieporównywalnie większa. Wykorzystanie tej wiedzy powinno być bardzo ważnym elementem przy podejmowaniu decyzji o instalacji farm wiatrowych.

W poniższym artykule pragnę zwrócić uwagę na kilka istotnych kwestii związanych z lokowaniem wiatraków w naszym sąsiedztwie. Mam nadzieję, iż treści zawarte w nim oraz w prezentowanych publikacjach pozwolą lepiej zrozumieć jak trudne i skomplikowane są problemy z wykorzystaniem energii wiatrowej, że będą swoistym ostrzeżeniem przed podejmowaniem pochopnych, nieprzemyślanych decyzji i działań.

Oddziaływanie na krajobraz i środowisko

Usytuowanie elektrowni wiatrowych na polach urzędowskich niewątpliwie zeszpeci nasz naturalny jeszcze krajobraz. W odległości do 2 km od farmy wiatrowej wiatraki są elementami dominującymi w krajobrazie; obrotowy ruch wirnika jest wyraźnie widoczny i dostrzegany przez człowieka. Dopiero z odległości powyżej 4,5 km nie są „narzucającym się” elementem w krajobrazie, mimo że są dobrze widoczne. Niewinnie nazywane wiatrakami urządzenie to elektrownia przemysłowa dużej mocy (3 MW), o wysokości masztu 110 m, na którym umieszczona jest gondola (generator) o wielkości autobusu i wadze 65 ton. Wirnik gondoli obracać będą trzy łopaty o długości do 65 m każda. Aby utrzymać taką budowlę, trzeba wykonać potężny fundament: ok. 500 m³ zbrojonego stalą betonu zagłębionego na 9 m w ziemię.

Aby dowieźć elementy wiatraka na miejsce i zmontować go, potrzeba wybudować nowe drogi (o dużej nośności – gondola waży 65 ton) oraz place manewrowe do montażu i serwisowania – w niewielkim stopniu będą to obecne drogi dojazdowe do pól. Część terenów uprawnych będzie bezpowrotnie stracona dla produkcji rolnej (wybrane koryta wypełni piach i tłuczeń) – jak podaje firma wiatrakowa ok. 0,40 ha na jeden wiatrak, czyli z uprawy zostanie bezpowrotnie wyłączony co najmniej 9,6 ha (24 wiatraki × 0,40 ha = 9,6 ha) żyznej ziemi rolnej. Ponadto w ziemi na głębokości 1 m zostaną ułożone kable łączące poszczególne turbiny. Proszę sobie wyobrazić ogrom prac ziemnych.

W tym miejscu należy zapytać co się stanie z tysiącami ton ziemi wydobytej z wykopów!? Czy taka ingerencja w grunt nie wpłynie na środowisko? Czy tak głębokie

wykopy nie zaburzą systemu wód gruntowych? Jak duże będą szkody w uprawach, zwłaszcza wieloletnich, jeżeli prace będą (a będą) prowadzone w okresie wegetacji roślin?

Elektrownia wiatrowa stwarza też pewne ograniczenia dla upraw, często firmy wiatrakowe zabraniają upraw wabiących owady, ponieważ zwiększa to zagrożenie dla ptaków i nietoperzy.

W odległości 1 km od elektrowni nie można bez zgody właściciela wznosić budynków i budowli (zgoda ta jest raczej niemożliwa ze względu na wzrost tzw. chropowatości terenu, co powoduje spadek wydajności wiatraka). Tereny objęte wiatrakami – w naszej gminie ma to być ok. 1600 ha, z pasem buforowym wokół – będą praktycznie zablokowane dla innych inwestycji. Brak będzie miejsca między innymi na lokowanie uciążliwej dla sąsiadów towarowej produkcji rolnej np. obór, chlewni i w ogóle dla lokowania siedzib dużych towarowych gospodarstw, a takich przybywa – działki w ramach obecnej zabudowy są za małe i za wąskie. **Jaka to będzie możliwość rozwoju gminy, jeżeli zablokowana zostanie możliwość poszerzenia zabudowy w sześciu miejscowościach: Górach, Rankowskim, Mikuszewskim, Bęczynie, części Wierzbicy i części Moniak?!**

Z uwagi na powyższe oraz na uciążliwość turbin wiatrowych dla życia w ich sąsiedztwie spadną ceny nieruchomości.

Kto zapłaci odszkodowania za ograniczenia w dotychczasowym sposobie użytkowania nieruchomości? Kto zapłaci odszkodowanie za spadek wartości nieruchomości spowodowany sąsiedztwem wiatraków? Mogą to być znaczne kwoty.

Teren wokół wiatraka jest zagrożony w promieniu kilkuset metrów:

- upadkiem części, najczęściej fragmentu uszkodzonej łopaty,
- pożarem,
- uderzeniem przez odrywający się z łopat łód.

Według towarzystwa ubezpieczeniowego Allianz, w Niemczech wiatraki ulegają poważnej awarii średnio co 4 lata; najczęściej są to pożary.

W tym miejscu trzeba zapytać, kto będzie odpowiadał za szkody powstałe od wiatraka? Czy nie właściciel nieruchomości, na której stoi wiatrak? Umowy dzierżawy tego nie precyzują.

Jakość życia i zdrowie człowieka

Nie podlega dyskusji negatywne oddziaływanie elektrowni wiatrowych na życie i zdrowie ludzi mieszkających (także pracujących) w ich sąsiedztwie. Obniżenie jakości życia i problemy zdrowotne spowodowane są głównie przez:

- emisję bardzo uciążliwego hałasu i dźwięków o niskiej częstotliwości, w tym infradźwięków,
- wibracje,
- efekty wizualne, tzw. migotanie cienia,
- zaburzenia naturalnego krajobrazu.

Znane są i dokładnie opisane przez naukę skutki oddziaływania siłowni wiatrowej na organizm człowieka. Za prof.

J. Jurkiewiczem, neurologiem i neurochirurgiem: „Życie w pobliżu fermy wiatrowej powoduje ciężkie i nieobliczalne skutki dla ośrodkowego układu nerwowego, jest to tak oczywiste jak twierdzenie, że palenie papierosów szkodzi czy picie alkoholu powoduje marskość wątroby. Szkodliwy wpływ jest zależny od odległości posadowienia turbin od miejsca zamieszkania, skutki negatywne odczuwane są do 8 km od turbiny dużej mocy (2 MW)”.

Z opracowania Kancelarii Senatu: „Obecnie ilość badań i publikacji jest na tyle wystarczająca, aby nie kwestionować szkodliwego i uciążliwego wpływu infradźwięków wytwarzanych przez turbiny wiatrowe”.

Szkodliwy wpływ jest dwojaki:

- bezpośredni, związany z oddziaływaniem infradźwięków i wibracji na organy wewnętrzne człowieka,
- pośredni, związany z ciągłym stresem, jaki powoduje życie w nieustającym hałasie, długotrwałym efekcie migotania cienia, zniszczonym krajobrazie itp.

Życie w stałej emisji wiatraka prowadzi początkowo (pierwsze 2–3 lata) do zmian zachowań: ludzie stają się agresywni, kłótlivi, odczuwają ciągłe zmęczenie, zaczynają gorzej pracować – zespół udręczenia wiatrakowego. W kolejnych latach dochodzi do różnego typu alergii, zaburzeń w układzie krążenia, osłabienia układu odpornościowego, zwiększonej zapadalności na tzw. schorzenia od stresowe – wrzody żołądka i dwunastnicy, zespół jelita nadwrażliwego itp. Po upływie ok. 10 lat pojawiają się patologie neurologiczne i neuropsychiatryczne: zmniejszenie zdolności poznawczych, znaczące osłabienie pamięci, zaburzenia podobne do objawów choroby Parkinsona czy stwardnienia rozsianego.

Podstawowym warunkiem właściwego lokowania turbin wiatrowych jest zachowanie odpowiedniej odległości od siedzib ludzkich. Za opracowaniem Kancelarii Senatu z 2011 roku: „**Zalecane przez ekspertów minimalne odległości turbin wiatrowych od budynków mieszkalnych mieszczą się w przedziale od 1,5 do 2,5 km. Choć nie ma wątpliwości co do występowania dźwięków i ich słyszalności na większych dystansach (3–4 km).**” Te minimalne odległości muszą być znacząco wydłużone w przypadku instalacji tzw. farm wiatrowych. W Sejmie trwają prace nad ustawą, według której minimalna odległość ma wynosić 3 km – informacja ze spotkania w Urzędowie z panią poseł M. Sadurską.

Planowana u nas farma (24 wiatraki o mocy 3 MW każdy) przewiduje najbliższe turbiny w odległości 800 m od zabudowań.

Jeżeli turbiny staną tak blisko, to po pewnym czasie ich pracy okaże się, że wielu mieszkańców będzie się skarżyło na hałas, wielu z tego powodu będzie mieć problemy zdrowotne. Należy pamiętać, że trzeba będzie z nimi żyć przez 40 lat. Skutki złej lokalizacji turbin wiatrowych ujawnią się po latach, wtedy będzie za późno na przeciwdziałanie.

Czy pieniądze z dzierżawy są tego warte? Czy spodziewane wpływy z podatków od wiatraków mają być determinantą w podejmowaniu decyzji?

Samorząd jest reprezentantem lokalnej społeczności, a gmina powinna dbać o dobro i interesy wszystkich mieszkańców. Zbyt bliskie posadowienie siłowni wiatro-

wych (a takie jest planowane) może się spotkać z zarzutem sprowadzenia zagrożenia zdrowia i życia na mieszkańców tak naszej, jak i sąsiedniej gminy. **Kto zapłaci ewentualne odszkodowania z tego tytułu?**

Dochody dla gminy i mieszkańców

Głównym dochodem dla gminy mają być podatki – celowo pomijam obiecywane dodatkowo inwestycje czy dodatkowe kwoty za podjęcie decyzji o lokalizacji inwestycji jako mało wiarygodne, a nawet problematyczne. Roczne dochody z tytułu podatków od wiatraków miały wynosić 2–2,5 mln zł („Gazeta Urzędowska” nr 110, kwiecień 2011 r.), mówiło się wówczas o od 70 000 do 100 000 zł podatku od sztuki. W numerze 128 „GU” ze stycznia 2013 r. pan wójt podaje już kwotę 60 000 zł od jednego wiatraka, co za 24 sztuki ma dać 1,44 mln zł dochodu rocznie.

Co się wydarzyło w podatkach, że stawka uległa takim obniżeniom? Czy to jest kwota ostateczna? Jakie będą faktyczne dochody gminy z tytułu podatków od wiatraków?

Nawet w tak istotnej sprawie – główny argument przetargowy wójta – mamy tylko domysły i przypuszczenia.

Głównym podatkiem ma być 2% podatek od nieruchomości. Z wypowiedzi ekspertów wynika, że 2% podatku od nieruchomości można liczyć tylko od ok. 10% wartości elektrowni, tj. tylko od wartości jej części budowlanej, tzn. fundamentu, masztu i linii kablowych. **Podatek (2%) od elektrowni wiatrowej o mocy 3 MW będzie wynosił ok. 37 000 zł** ($3000 \text{ kW} \times 1500 \text{ euro/kW} \times 4,1 \text{ zł/euro} \times 10\% \times 2\% = 36\,900 \text{ zł}$ (wyliczenie wg A. Janiak i H. Wojciechowski *Uzupełniony bilans zysków i strat...*). Dochody te mogą być niższe, jeżeli inwestor zainstaluje urządzenia używane (znacznie tańsze) pochodzące z demontażu z Europy Zachodniej, wg szacunków stanowią one 80% zainstalowanych w Polsce wiatraków.

Wspomniana powyżej kwota 2% podatku i tak nie jest pewna z co najmniej kilku powodów.

Po pierwsze – przyszłe dochody elektrowni nie są pewne ze względu na pogłębiający się kryzys – dotacje inwestycyjne i eksploatacyjne, dzięki którym elektrownie wiatrowe w Polsce egzystują, mogą zostać obcięte. Potwierdzają to spadające ceny tzw. zielonych certyfikatów (ok. 3/5 dochodów elektrowni wiatrowych w naszej strefie wietrzności). Jeżeli utrzyma się taki trend, to pewne jest, że firma zwróci się do Urzędu Gminy z prośbą o obniżenie obciążeń. Po drugie – niewykluczone jest także bankructwo, wtedy żadnych pieniędzy nie będzie, a problem – nieczynne wiatraki – pozostanie.

Pikanterii dodaje fakt, że w sytuacji dzierżawienia ziemi pod elektrownie płatnikiem podatku od nieruchomości pozostaje właściciel gruntu, a nie dzierżawca, mimo zawieranych w umowie dzierżawy postanowień (stanowisko ministra finansów).

W tym miejscu rodzą się pytania:

Kto zapłaci gminie podatki, gdy inwestor będzie zwlekał lub zaprzestanie płacenia?

W jaki sposób wyegzekwować ewentualne zaległe należności (podatek, czynsz, ewentualne odszkodowania itp.) od firmy zarejestrowanej na „antypodach”? – co

jest przecież możliwym scenariuszem; umowy dzierżawy przed takim wariantem nie zabezpieczają.

W bilansie zysków i strat uwzględnić należy istotne obniżenie subwencji wyrównawczej dla gminy płaconej z budżetu państwa. Przy dodatkowym dochodzie do budżetu gminy z tytułu podatków od wiatraków rzędu 1,44 mln zł, subwencja wyrównawcza na dzień dzisiejszy obniżyłaby się o ok. 1,24 mln zł. **Czy warto zatem dla wzrostu netto dochodów gminy o 200 tys. zł sprowadzać na mieszkańców tak uciążliwą i ograniczającą możliwości potencjalnego rozwoju inwestycję?!**

Powyższe tezy i wyliczenia oparłem na:

1. *Elektrownie wiatrowe* – cykl artykułów dr inż. H. Wojciechowskiego, [w:] „Zielona planeta” nr 97, 99, 100, 103.

2. *Uzupełniony bilans zysków i strat związanych z usytuowaniem elektrowni wiatrowych w gminach Bystrzyca Kłodzka*

i Międzyzlesie w Kotlinie Kłodzkiej – prof. dr hab. inż. A. Janiak, dr inż. H. Wojciechowski.

3. *Oddziaływanie farm wiatrowych na środowisko naturalne i zdrowie człowieka*, przegląd opinii i poglądów, prof. J. Jurkiewicz.

4. *Elektrownie wiatrowe a zdrowie*, prof. dr hab. n. med. M. Podolak-Dawidziak, członek PAN, prof. dr hab. inż. A. Janiak, członek PAN, i inni.

5. *Energetyka wiatrowa a społeczności lokalne*, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych Kancelarii Senatu, kwiecień 2011 r.

6. Ustawa o Dochodach Jednostek Samorządu Terytorialnego – Dz. U. 2010 nr 80, poz. 526, art. 19–20.

Wszystkie te opracowania można znaleźć na stronie internetowej www.stopwiatrakom.eu.

Waldemar Rzepecki
radny Rady Powiatu Kraśnickiego

Kilka słów o budżecie 2013

Budżet samorządowy można interpretować na różnych płaszczyznach jako:

- plan, który po zatwierdzeniu staje się prawem, a jego realizacja jest obowiązkowa,
- polityczna deklaracja celów władzy, które są wyrażone liczbowo i będą realizowane za pomocą wydatków,
- program, na podstawie którego jednostki administracji samorządowej będą budować plany i realizować działania,
- narzędzie koordynacji i kontroli władz.

Polityka budżetowa samorządu napotyka dwa rodzaje ograniczeń:

- zewnętrzne, niezależne od samorządu,
- wewnętrzne, zależne od nas samych.

Przyjmując budżet gminy 25 stycznia 2013 r. uznaliśmy, że pokonaliśmy piętrzące się ograniczenia oraz że możemy interpretować ten budżet na wymienionych wyżej płaszczyznach. Analizując projekt budżetu na komisjach styczniowych, zdałem sobie sprawę, że budżet zostanie przyjęty praktycznie bez żadnych zmian. Gdybyśmy chcieli dodać coś nowego, gdzie indziej musielibyśmy ująć, a to przy tak napiętej sytuacji staje się niemożliwe. Wiem, że przyjęty budżet budzi wśród radnych zastrzeżenia i obiekcje z powodu braku ważnych inwestycji, które podnosiliśmy w swoich wnioskach do projektu budżetu. Z chwilą przegłosowania ten budżet stał się także budżetem radnych i my razem z wójtem ponosimy teraz pełną odpowiedzialność za powodzenie lub porażkę tego planu. W roku 2013 gmina będzie korzystać ze wsparcia unijnego, kontynuując realizację projektów z roku 2012, oraz realizować inwestycje, korzystając ze środków własnych. Aby realizować projekty unijne, potrzebujemy środków własnych, bo Unia finansuje je zwykle w około 50%. Zapewnienie wkładu własnego w ich finansowanie powoduje konieczność mądrego angażowania środków własnych w inwestycje z udziałem środków innych niż tylko własne. Teraz będzie to trudne, gdyż dużą część środków własnych „wsadziliśmy” w nowo budowany budynek w Rynku, bez możliwości dofinanso-

wania zewnętrznego. Obecnie środki własne będziemy zmuszeni pozyskiwać poprzez kredyt, co może być trudne, mając słabą zdolność kredytową. Będziemy jeszcze długo cierpieć i płacić za pomysł wybudowania tego obiektu tylko za własne pieniądze. Wymuszać to będzie na nas poszukiwania oszczędności w wydatkach bieżących. Należy podkreślić, że źródła oszczędności należy szukać m.in. w wydatkach bieżących na administrację publiczną, gdzie kwota 2,1 mln zł, stanowi aż 10,6% wydatków bieżących. Należy to przemyśleć, gdyż patrząc po innych samorządach, gdzie ta kwota dochodzi do 10%, tam już się zastanawiają nad oszczędnościami. Dobrym pierwszym krokiem byłoby obniżenie diet o 50%, co dałoby oszczędność rzędu 49 200 zł. Kwota ta stanowi 0,25% wydatków bieżących gminy i aż 2,3% wydatków bieżących na administrację publiczną.

Ogólny zarys dochodów w budżecie gminy w latach 2012–2013:

	Rok 2012	Rok 2013
Bieżące	20 926 087 zł	21 467 949 zł
Majątkowe	3 853 466 zł	3 059 405 zł
Razem	24 761 553 zł	24 527 354 zł

Ogólny zarys wydatków w budżecie gminy w latach 2012–2013:

	Rok 2012	Rok 2013
Bieżące	19 537 202 zł	19 852 520 zł
Majątkowe	6 168 694 zł	3 270 764 zł
Razem	25 705 896 zł	23 123 284 zł

Zauważam następujący znaczny wzrost i spadek wydatków bieżących w zadaniach własnych:

	WZROST	
	Rok 2012	Rok 2013
Administracja publiczna (Urząd Gminy)	1 699 534 zł	1 842 336 zł
Bezpieczeństwo publiczne	144 366 zł	257 600 zł
Oświata i wychowanie	8 027 540 zł	8 206 942 zł
Gospodarka komunalna	426 101 zł	579 200 zł

SPADEK

	Rok 2012	Rok 2013
Drogi publiczne gminne	461 800 zł	370 707 zł
Gospodarka mieszkaniowa	200 448 zł	105 728 zł
Rezerwy ogólne i celowe	196 017 zł	69 897 zł
Kultura i ochrona		
dziedzictwa narodowego	799 570 zł	658 092 zł
Oświetlenie ulic, placów i dróg	335 199 zł	262 000 zł

Na pewno w trakcie roku plan dochodów i wydatków gminy będzie wymagał korekt, nawet znaczących (projekt pozyskania dla ZGK koparki) oraz drobniejszych przesunięć związanych z dodatkowymi dochodami i przychodami. Ogólnie można zauważyć odgórną politykę przenoszenia zadań do samorządów, za czym nie idą pieniądze w potrzebnym wymiarze. Mamy tu ewidentny przykład, jakim jest oświata. Stwarza to zagrożenie dla samorządowych budżetów. Ze względu na pozagminne regulacje poziomu wynagrodzenia w sferze oświaty wzrosną koszty wynagrodzeń w stosunku do roku 2012, dlatego musimy ekonomicznie gospodarować środkami jakimi zarządzamy.

Porównanie kosztów wynagrodzeń w oświacie w latach 2012–2013:

Rok 2012	Rok 2013
8 027 540 zł	8 206 942 zł

Dlatego niezbędne są działania zmierzające do zmniejszenia liczby etatów w oświacie w sposób naturalny, związany z odchodzeniem nauczycieli na emeryturę. Obecny system pochłania wiele pieniędzy na wynagrodzenia i gmina do oświaty musi co roku dokładać coraz więcej. Istnieje pokusa, by przeczekać ten ciężki okres, nie podejmując trudnych kroków. Lecz co się stanie, gdy skutki kryzysu będą znaczniejsze niż się oczekuje. Lepiej już teraz zacząć program oszczędnościowy i podjąć decyzje, które pozwolą na znaczne oszczędności. Zauważam również pewną złą, moim zdaniem, prawidłowość przy inwestycjach, gdzie zaczyna się wiele, lecz również wiele się nie kończy. W moim sołectwie jest siedem zaczętych i nie dokończonych inwestycji, niektóre były zaczęte tak dawno, że radni o nich zapomnieli, ale mieszkańcy nie. Przypuszczam, że tak samo będzie z zagospodarowaniem placu w Popkowicach – początek będzie w tym roku, a koniec nie wiadomo kiedy. To co będzie zrobione w tym roku, to tylko część projektu, o reszcie nic się nie mówi. Druga sprawa – czy mieszkańcom w obecnej chwili jest potrzebna na placu fontanna, czy w zamian nie można by zrobić czegoś innego, czego oczekują mieszkańcy. Chociażby oświetlenie czy części chodnika w Popkowicach, o co zabiega radny Węclawski. Jednak władza nie zawsze wsłuchuje się w głos ludu, kierując się tylko własnymi wizjami.

Nawiązując do poprzedniego zdania widzę, że podejmując decyzje w kwestii budżetowej, pomija się oczekiwania społeczeństwa, zapominając, że to oni tam na dole wiedzą najlepiej czego im potrzeba. Nie chce się pamiętać, że społeczeństwo powinno mieć wpływ (poprzez konsultacje z wójtem, kontakty z radnymi i dostęp do informacji publicznej) na kształt, warianty budżetu, jego wykonanie oraz na politykę finansową. W praktyce jednak mieszkaniec jest odsuwany od takiego wpływu z chwilą dokonania wyboru

władz samorządowych. Następuje tu zanik demokracji w dziedzinie finansów samorządowych, którego przyczyną są następujące:

- nieuwzględnienie w procedurach uchwalania budżetu powszechnych konsultacji lub ich nieprecyzyjne określenie,
- brak umiejętności przygotowania czytelnych i powszechnie dostępnych materiałów finansowych,
- koszty prowadzenia konsultacji,
- brak umiejętności komunikacji z mieszkańcami,
- brak przyjętych standardów polityki informacyjnej,
- brak woli władz lokalnych do przeprowadzenia konsultacji.

Trzeba brać pod uwagę, że kształtowanie budżetu samorządowego ma charakter polityczny oraz że biorą w nim udział mieszkańcy. Ta polityka może mieć charakter otwarty (reprezentowane jest całe społeczeństwo) lub mieć znamiona zamknięcia, gdy społeczeństwem rządzą wąskie elity czy politycy, a oczekiwania obywateli są odsuwane na drugi plan.

Partycypacja obywateli w powstawaniu budżetu ma na celu:

- zrównoważenie interesów społecznych wszystkich grup obywateli,
- wybór lepszych inwestycji gospodarczych (obywatel wie lepiej niż władza, co mu jest potrzebne),
- przygotowanie mieszkańców do wdrażania przygotowanych propozycji,
- zwiększenie kontroli urzędów publicznych.

Udział naszych mieszkańców w tworzeniu budżetu powinien być większy ze względu na bliską więź z władzami, po drugie – gmina wykonując dla nas zadania publiczne wpływa istotnie na życie mieszkańców. W naszej gminie władza nie zawsze ma po drodze z mieszkańcami, przykładów jest wiele. Począwszy od wniosków jednego radnego, który od sześciu lat nie doczekał się realizacji żadnego wniosku, poprzez przebudowę Rynku, a skończywszy na nierealizowanych prośbach mieszkańców o budowę chodników. Ciężko nawet przeprowadzić remont starego chodnika – proszę sprawdzić, jaki jest stan chodnika naprzeciwko GS-u czy w części Zakościelnego – chociaż istnieje przy tych inwestycjach możliwość dofinansowania zewnętrznego. Zapewne w roku wyborczym 2014 władza zafunduje nam wiele inwestycji, które będą miały na celu uzyskanie przychylności wyborców. Tak było zawsze, jest i będzie. W roku wyborczym 2010 były duże inwestycje i dług skoczył o 180% z 2,2 mln zł do 6,4 mln zł. Teraz dużym wyzwaniem będzie wypracowanie nadwyżki budżetowej, zapewniającej gminie zdolność do spłacania zadłużenia. Musimy się wspólnie zastanowić, na jakim etapie jest urzędowski budżet: spowolnienia, zamulenia czy też idzie w dobrym kierunku. Stoi przed nami poważne ryzyko największej recesji w kraju od 1989 r. Jeśli w Polsce będzie działo się źle, to jak będzie wyglądał nasz budżet gminny? Czy damy sobie radę, przy możliwym pogorszeniu gospodarczym w kraju?

*mgr inż. Andrzej Rolla (Miodek)
radny Rady Gminy Urzędów*

Nie tylko lekcjami szkoła stoi (cz. I)

Jak zasugerowano w tytule, życie szkoły to nie tylko lekcje. To także działania dydaktyczno-wychowawcze i społeczno-środowiskowe wychodzące poza system klasowo-lekcyjny i adresowane nie tylko do uczniów.

Jednym z takich działań jest edukacja ekologiczna, tak istotna w obliczu problemów współczesnego świata. Zagadnienia ekologiczne staramy się przybliżyć uczniom poprzez praktyczne działania, dlatego Zespół Szkół w Skorczycach w tym roku przystąpił do Alertu Ekologicznego. Jego cele realizujemy już od września, kiedy to wzięliśmy udział w akcji „Sprzątanie świata”. Prowadzimy także akcję zbierania zużytych baterii i płyt kompaktowych, popularyzując ideę segregacji odpadów.

Również we wrześniu nasi uczniowie uczestniczyli w konkursie literacko-plastycznym „Pszczola to skarb” organizowanym rokrocznie przez Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie oraz Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku, upowszechniającym wiedzę o znaczeniu tych pożytecznych owadów dla równowagi ekosystemu. Uczniowie klas I i II szkoły podstawowej wykazali się kreatywnością i zdobyli nagrody w kategorii prac plastycznych i literackich.

Ogród szkolny jest naszą chlubą

Długofalowym przedsięwzięciem ekologicznym szkoły jest urządzenie i pielęgnowanie szkolnego ogrodu botanicznego. Ogrom prac wykonanych od roku 2006 to nie tylko zasługa szkoły. Systematycznie wspierają nas w tych działaniach rodzice naszych uczniów, wykonując cięższe prace i użyczając niezbędnych maszyn oraz ponosząc koszty robocizny; najbardziej spektakularnym dziełem rodziców jest altanka – „zielona klasa”, wykonana przez pana Dariusza Skorupeę, która nie tylko ozdobi ogród, lecz także umożliwia prowadzenie zajęć przyrodniczych w terenie.

Drugim ważnym podmiotem wspierającym finansowo realizację tego projektu jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, który przekazał szkole na ten cel łączną kwotę 12 tysięcy złotych.

W ramach działań proekologicznych funkcjonuje koło przyrodnicze dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej

oraz koło ekologiczne dla starszych uczniów. Młodzi przyrodnicy i ekolodzy wykonują prace pielęgnacyjne w szkolnym ogrodzie, umieścili w nim również karmniki i w okresie zimowym prowadzą akcję dokarmiania ptaków licznie odwiedzających to przyjazne dla nich miejsce.

Istotnym elementem działalności szkoły jest również dbałość o bezpieczeństwo uczniów oraz przygotowanie ich do właściwego funkcjonowania w życiu w tym zakresie. Do tradycyjnych inicjatyw należą spotkania dzieci i młodzieży z funkcjonariuszami Policji oraz umożliwienie uczniom zdobycia karty rowerowej i motorowerowej. W Zespole Szkół w Skorczycach takie akcje miały miejsce we wrześniu i grudniu. Również we wrześniu odbyła się próbna ewakuacja szkoły z zachowaniem obowiązujących procedur. Wsparcia w tym zakresie udzieliła nam OSP w Urzędowie.

Ostatni egzamin na kartę motorowerową w szkole

Kolejnym ważnym działaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do uczestnictwa w życiu kulturalnym. Szkoła umożliwia uczniom udział w spektaklach teatralnych, seansach filmowych oraz koncertach. W tym roku szkolnym uczniowie brali udział w projekcie edukacyjnym „Lekcja w kinie” organizowanym cyklicznie przez Centrum Edukacji Filmowej oraz w spektaklach teatralnych Wrocławskiego Teatru Edukacji ARTENES; obie imprezy miały miejsce w CKiP w Kraśniku. Ponadto uczniowie, rodzice i nauczyciele wzięli udział w premierowym koncercie „Emmanuel. Pieśni o narodzeniu”, który odbył się 16 stycznia w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Nasi uczniowie uczestniczą także w życiu kulturalnym jako twórcy, reprezentując z sukcesami szkołę na konkursach recytatorskich (w tym roku – 3 wyróżnienia i jedna nominacja do eliminacji powiatowych) oraz przygotowując i prezentując programy artystyczne na uroczystościach szkolnych i środowiskowych. Rozwój uczniów w tym zakresie gwarantują zajęcia koła teatralnego dla najmłodszych oraz koło muzyczne dla starszych uczniów.

Monika Lemiecha